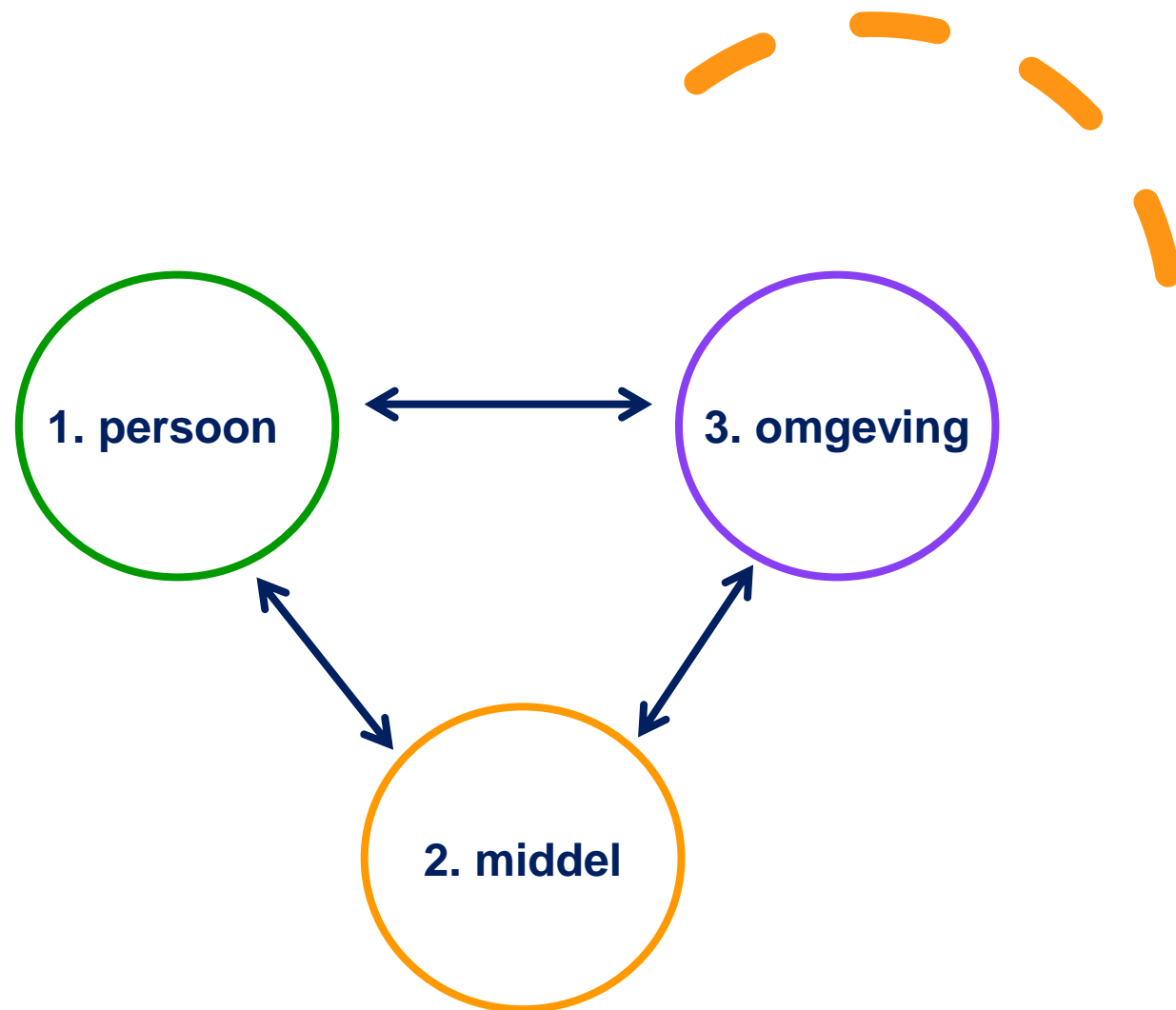

Je puber en alcohol, roken & drugs

Limes Katwijk

Pel van Hattum
GGD Hollands Midden

**(niet) gebruik,
gewoonte of
verslaving?**

Programma

-
- Puberbrein
  - Soorten middelen
  - Wat kun je doen?
  - Bij wie kun je terecht?

Pubergedrag

- Onhandigheid
- Laat in slaap vallen en lastig wakker te krijgen
- Zeer emotioneel reageren
- Overal rommel laten liggen
- Risico's niet kunnen overzien
- Alles op het laatste moment doen
- Continu in contact met andere jongeren
- Meteen iets willen en niet kunnen wachten
- Afstand nemen van ouders
- Uitdagingen zoeken / experimenteren

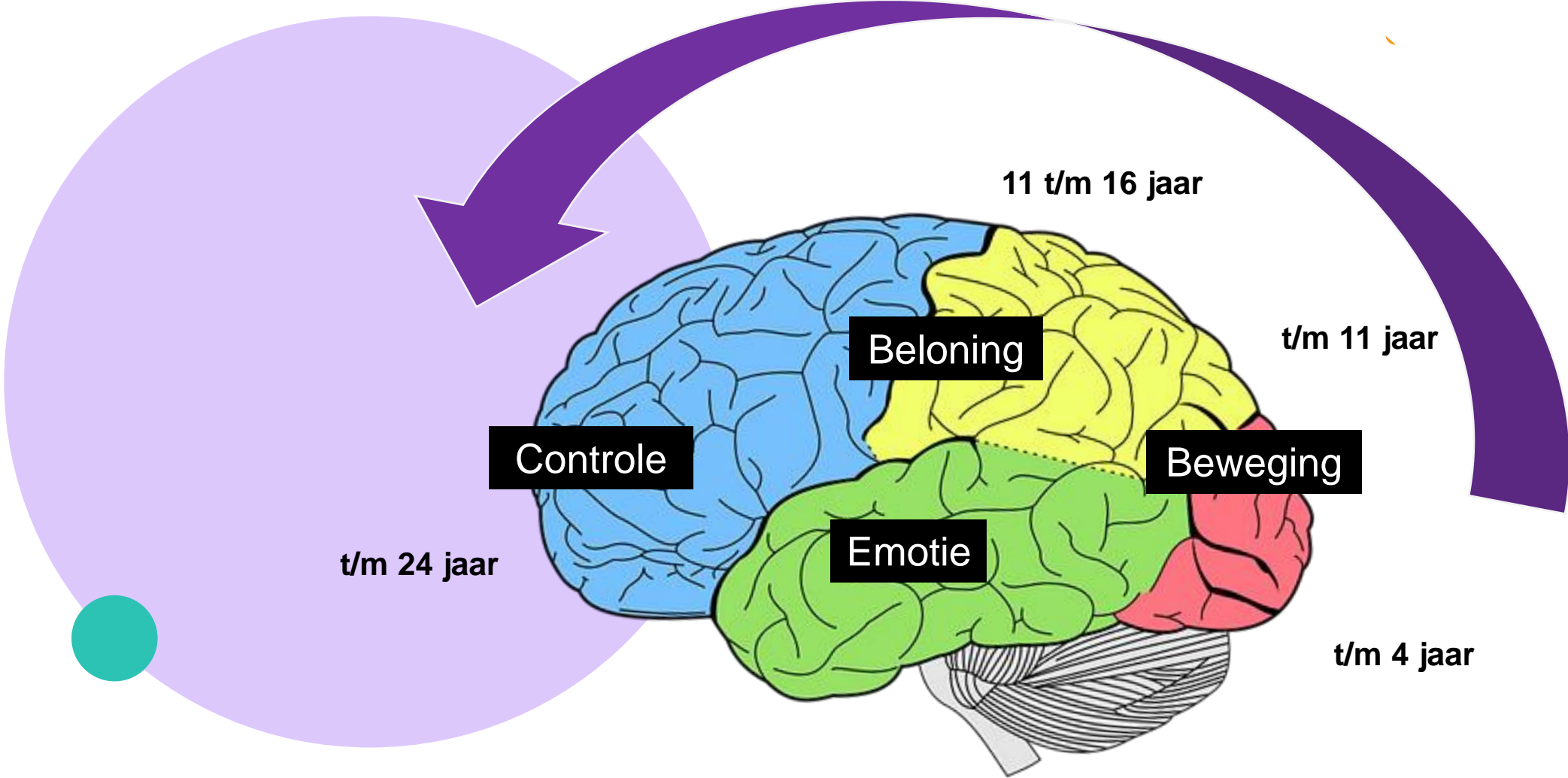

Waarom vinden pubers
het lastig om
verleidingen te weerstaan?

Puberbrein

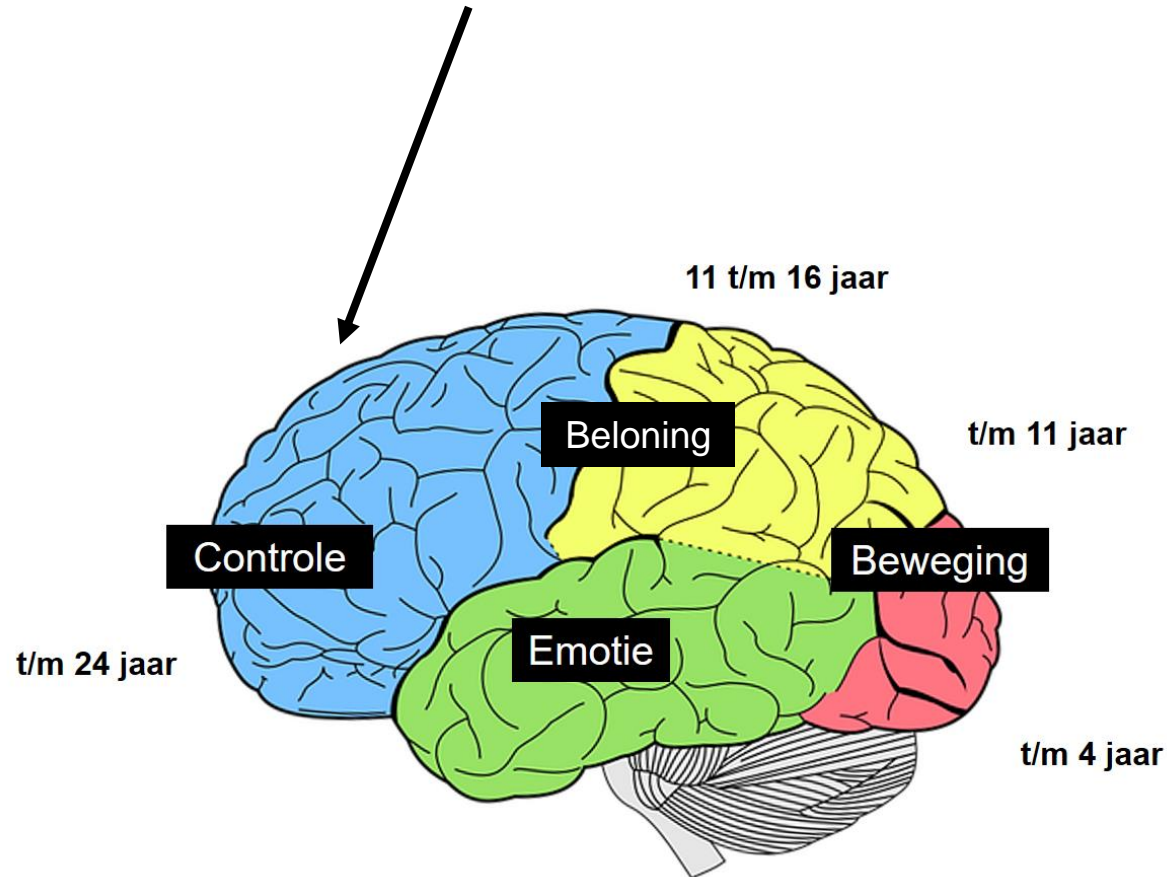
Functies van het controlecentrum:

Keuzes
maken

Plannen

Overzicht
houden

Problemen
oplossen

Concentreren

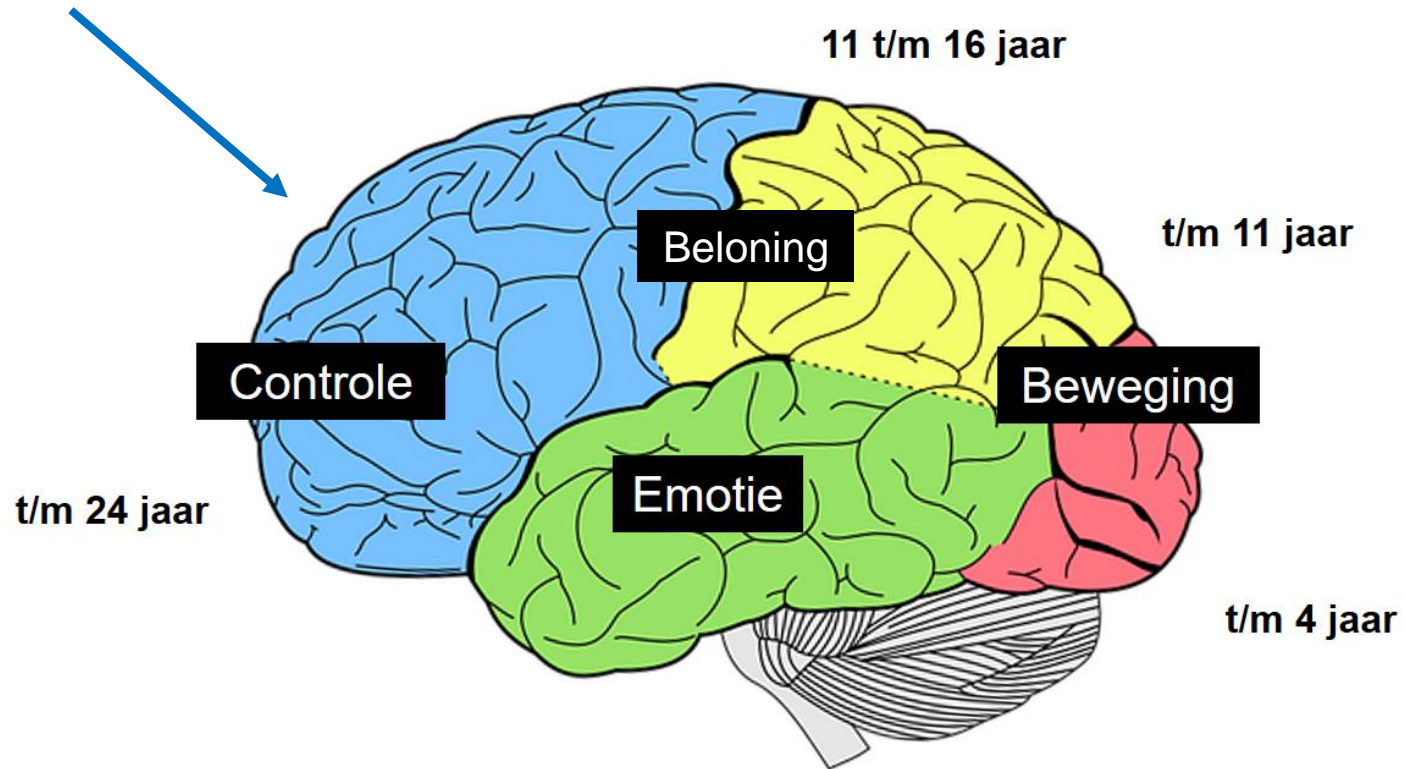
Emoties
herkennen

Gevolgen
overzien

Roekeloos
gedrag
intomen

Puberbrein

Als volwassene de taak van de voorste hersenkwab ondersteunen!

Adolescentie: fases

1

**Vroege
adolescentie**
10 - 13 jaar

Willen niet opvallen

Gevoelig voor
groepsdruk

Impulsief handelen

Emotioneel gevoelig

2

**Midden
adolescentie**
14 - 17 jaar

Stemmingswisselingen

Ontwikkelen eigen 'ik'

Experimenteren & risico's

Gevolgen van eigen
gedrag nog niet goed
kunnen inschatten

3

**Late
adolescentie**
18 - 23+ jaar

Zelfbewuster, betere
zelfreflectie

Verder vooruit denken

Minder gevoelig voor
groepsdruk

Vallen soms terug in
puberaal gedrag

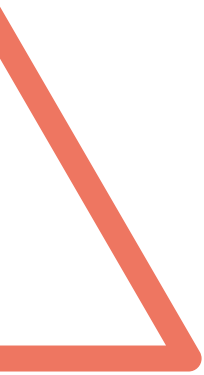
Puberteit is ook leuk!

- De wereld ontdekken
- Talenten en creativiteit
- Zoeken naar onafhankelijkheid
- Eigen rol in de groep

Middelen

Alcohol

Alcohol

- Verdovend effect:
- Maakt je 'losser'
- Afname reactiesnelheid
- Slechtere coördinatie
- Zelfoverschatting
- Effect 1,5 uur per standaardglas
- Risico's

Fases van dronkenschap

1. Ontspannen / ontremd

2. Aangeschoten

3. Dronken

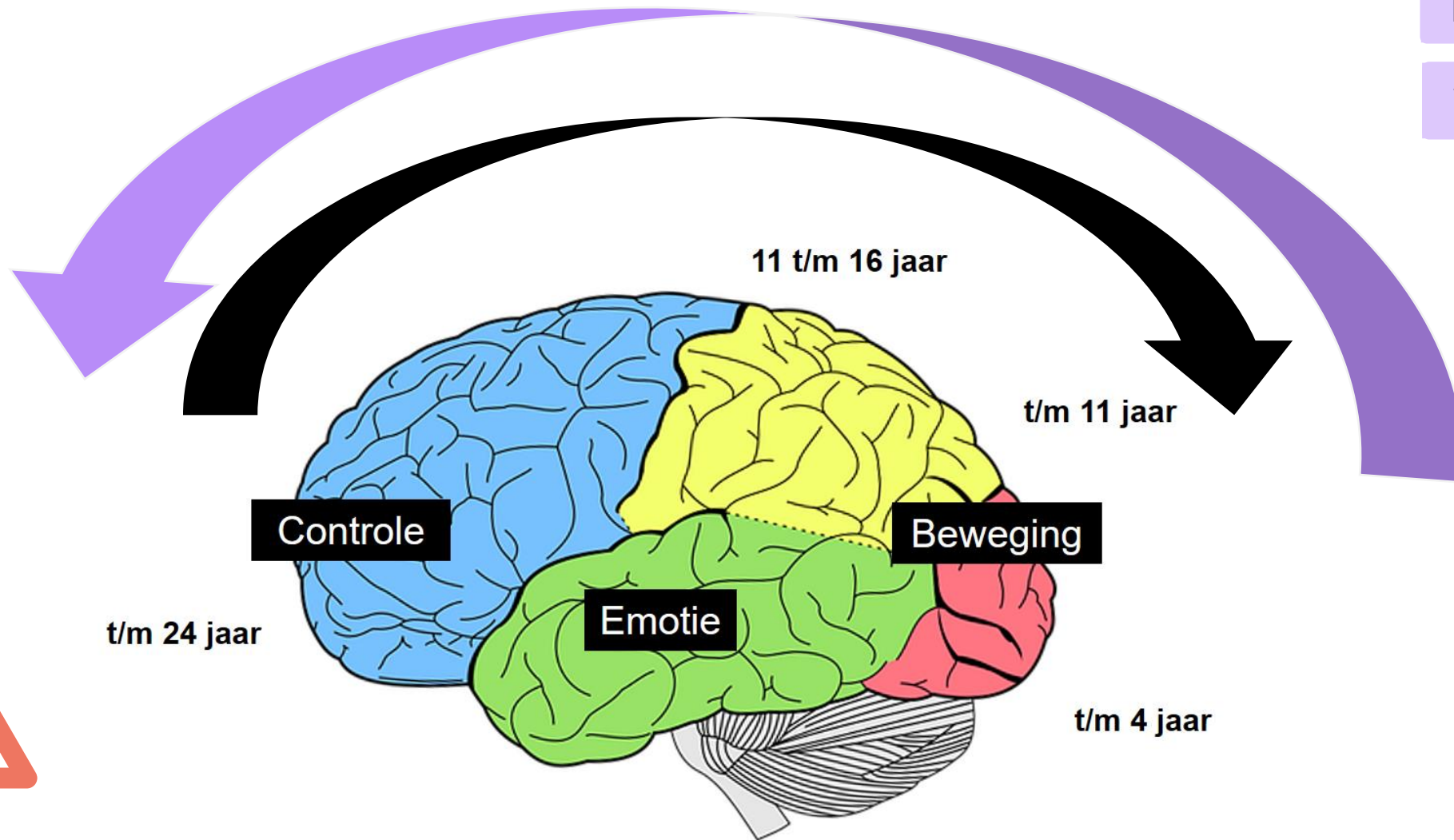
4. Lam / laveloos

Hersenontwikkeling <> alcoholgebruik

Zelf mixen

Drinken sneller

Wegen minder

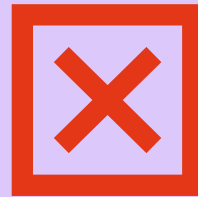

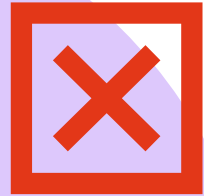
Stelling:

Je kunt je kinderen <18 het beste
thuis
aan alcohol laten wennen.

Stelling:

Je kunt je kinderen <18
het beste thuis aan alcohol
laten wennen.

Ondanks de goede bedoeling om ze goed
te leren omgaan met alcohol, gebeurt juist
het **tegenovergestelde!**

Omdat ze het thuis mogen, doen ze het
dubbelop: thuis én buiten de deur.

Kerncijfers Gezondheidsmonitor Jeugd 2023

Aantal deelnemers aan het onderzoek

	Klas 2	Klas 4	Jongen	Meisje	Totaal GGD
Middelengebruik					
Ooit alcohol gedronken	37	63	51	50	50
Recent alcohol gedronken	12	40	25	27	26
Recent binge drinken	5	28	16	17	17
Meeste tot alle vriend(inn)en drinken alcohol	7	40	22	24	23
Neutraal of positief t.o.v. alcoholgebruik	43	47	44	47	46

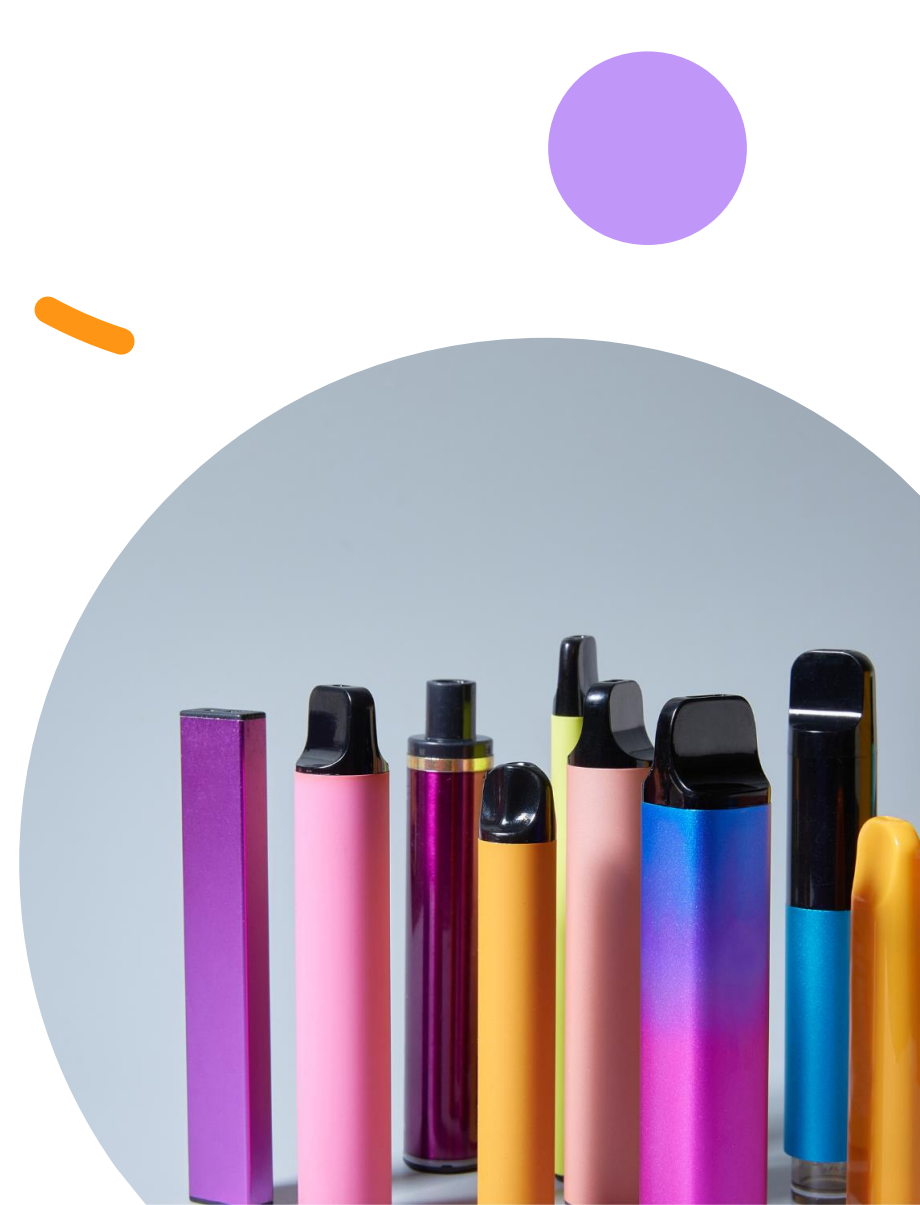

Vapen
&
Roken

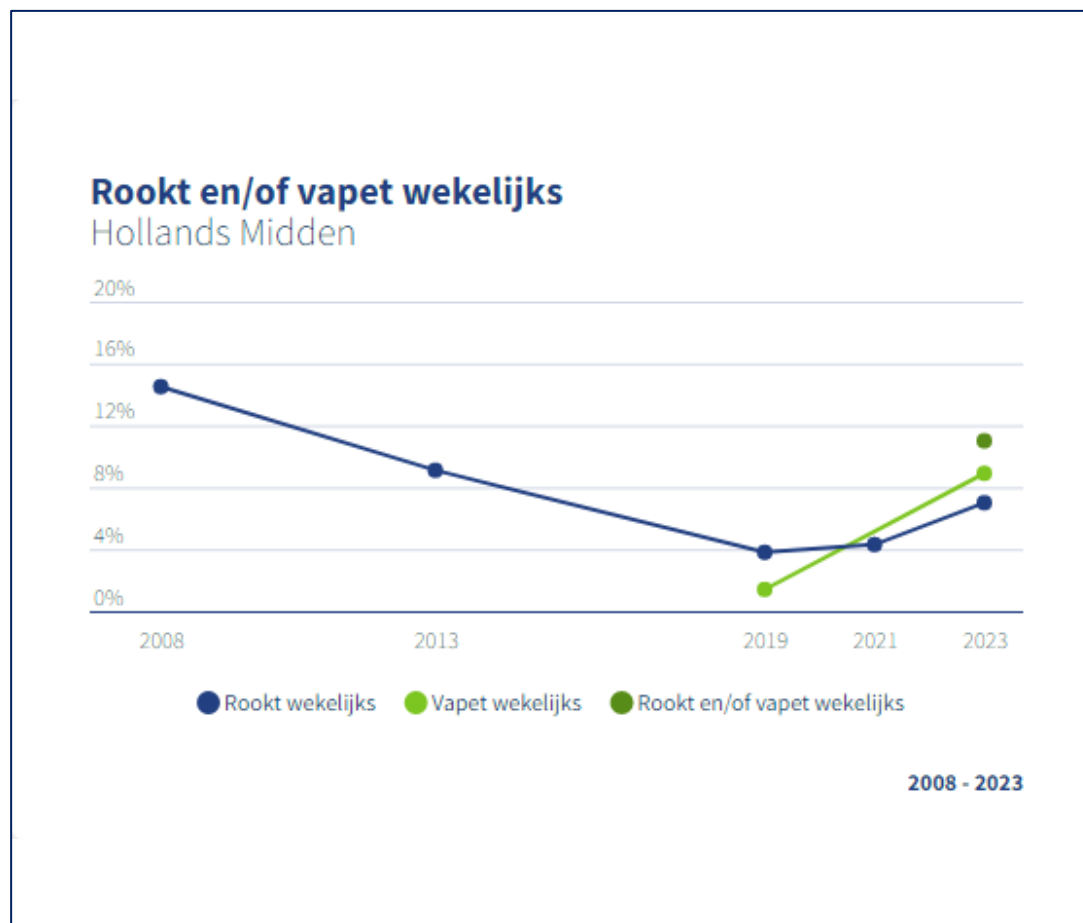
Roken & vaperen

- Roken: stijging na jarenlange daling.
- Toename door populariteit van vaperen.
- Er vaperen meer meisjes dan jongens, roken is gelijk
- Dubbelop: Ruim 50% van de wekelijkse vapers, doet ook aan wekelijks roken!
- Hoe jonger ze starten, hoe groter de kans op verslaving.

Jeugdmonitor cijfers 2023

(N=8.383)

Het 'nieuwe roken': vaperen

- E-sigaret = Vape
- 1 vape staat gelijk aan 40 sigaretten
- Marketing gericht op jongeren
(kleuren, smaakjes, social media, benaming: *vapes, juice, stores*)
- Smaakjesverbod in 2024
- Nicotine(-zouten)
- Tabaks- en rookwarenwet (ook zonder nicotine)

(On-)gezond?

- Geen verbranding van tabak: dus geen teer, geen koolmonoxide.
- Wel e-liquid: vluchtige vloeistof met een smaakje.
- Bij de damp komen giftige stoffen vrij.
- Met/zonder toegevoegde nicotine.

- Irritatie van de luchtwegen, schade aan de longen.
- Constant gebruiken, geur is minder.

Snus

Spreek uit als: snúúús

Snus

= nicotinepoeder in een zakje

- Onder de bovenlip
- Opname via de bloedvaten
- Altijd geur- en smaakstoffen
- Bevat meestal nicotine (hoeveelheid 1 tot 20 sigaretten)
- Met en zonder tabak
- Illegaal (Tabaks- en rookwarenwet)
- 4.7% heeft snus geprobeerd

Snus

Is het **veiliger** dan roken?

- Geen verbrandingsproducten
- Wel verslavend effect van nicotine
- Mond- en keelkanker
- Overgang naar roken
- Schade aan m.n. tanden
- Mogelijk aan inwendige spijsverteringsorganen

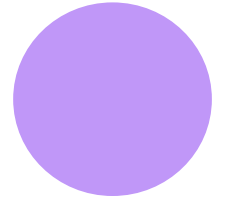

Cannabis

Signalen

- Lui gedrag
- Langzaam praten
- Vergeetachtigheid
- Van de hak op de tak
- 'Vreetkick'
- Versterkt de stemming!
- Praten over/ kennis hebben over blowen
- Rode ogen
- Dorst
- Onverschilligheid
- Hallucinaties
- Geur in kleding
- Afbeelding hennepblad
- Korte termijn geheugen werkt niet
- Wietzakjes

Risico's korte termijn

- Hoofdpijn, duizeligheid
- Angst, somberheid, paniek ('flippen' of 'bad trip')
- Negatieve invloed op concentratie, reactievermogen, korte termijn geheugen
- Dalende schoolprestaties

Risico's lange termijn

- Verslaving
- Concentratie- en geheugenproblemen
- Schade aan luchtwegen, verhoogde kans op longkanker
- Versterking bestaande psychische klachten en trigger van psychische stoornis (zoals psychose)

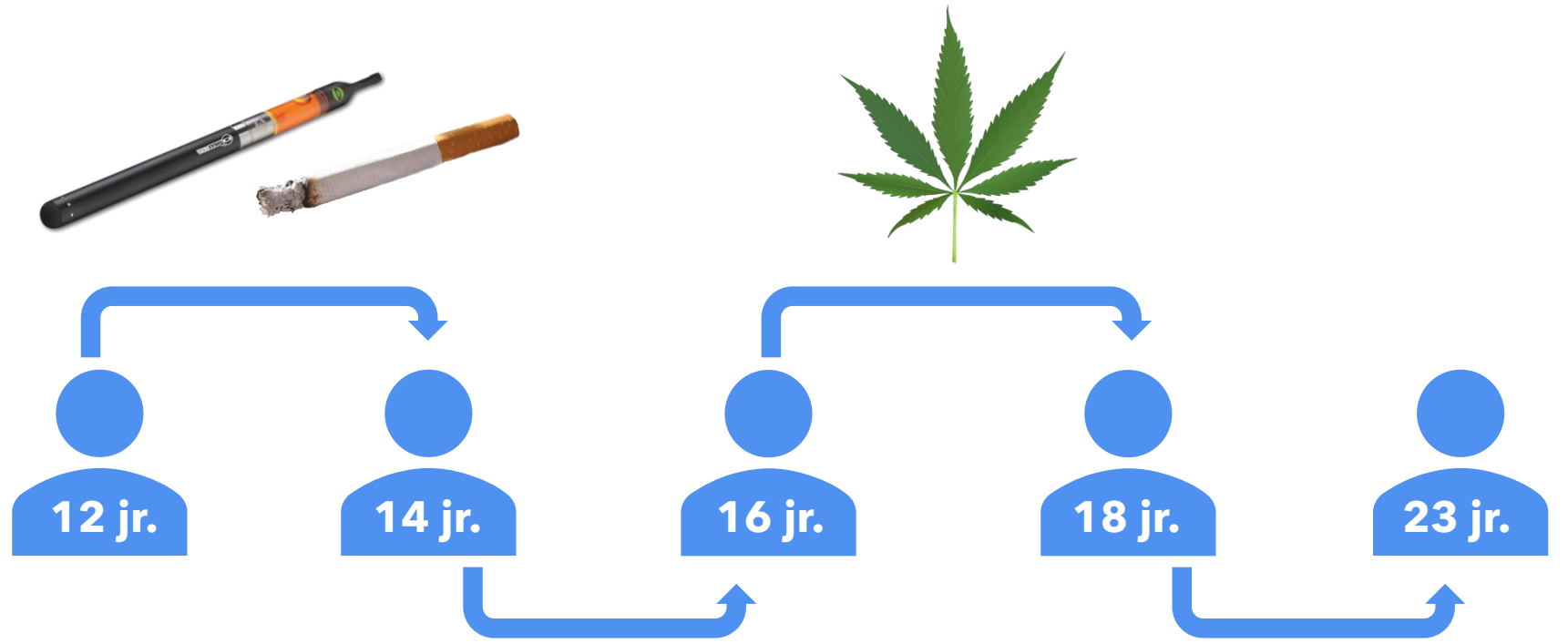
Cijfers van
gebruik

	Klas 2	Klas 4	Jongen	Meisje
	%	%	%	%
Middelengebruik				
Recent alcohol gedronken	12	40	25	27
Recent binge drinken	5	28	16	17
Rookt wekelijks	2,7	11	7	7
Vapet wekelijks	4,9	13	6	11
Rookt/vapet wekelijks	6	17	9	13
Recent wiet of hasj gebruikt	1,9	9	6	5
Recent harddrugs gebruikt	<1	1,2	<1	<1

De **startleeftijd** van gebruik is heel **bepalend** voor het **ontstaan** van een **gewoonte of verslaving**.

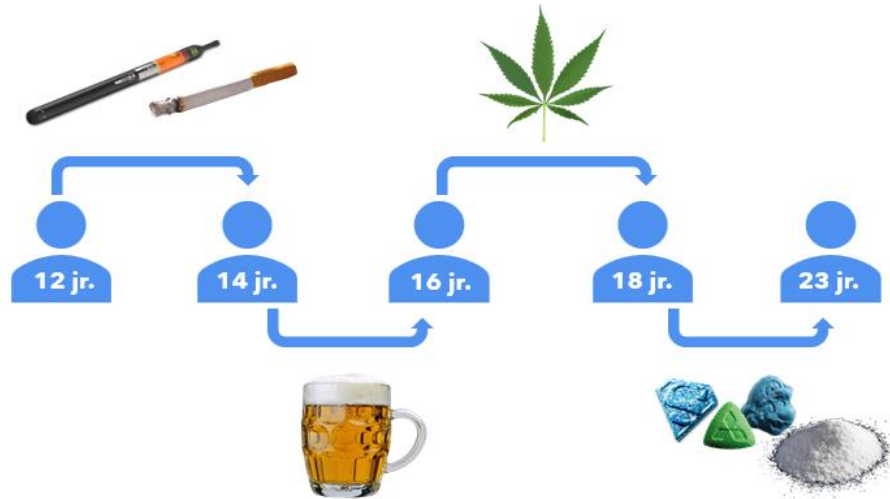
16 - 18 jaar
Nog niet gerookt?

Dan gaan ze vaak
ook niet meer roken!

Ons advies

- Roken, vaperen, alcohol en blowen vermijden
- Drinken van alcohol zo lang mogelijk uitstellen

- In ieder geval: niet drinken onder de 18 jaar

NIX18

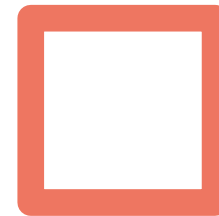
Puberteit

'Als je ouders vervelend
beginnen te doen'

Misschien denk je soms...

Praten heeft geen zin,
Mijn puber luistert toch niet naar me...

Ouders hebben véél invloed!

Jongeren protesteren vaak maar tegelijkertijd:

- Blijf je belangrijk als rolmodel
- Blijf je belangrijk als gesprekspartner
- Doet het er toe wat jij denkt
- Hebben ze je regels nodig!

Juist in de puberteit!

Tips voor contact met je puber

1

Blijf in
gesprek en
nieuwsgierig

2

Bespreek /
oefen lastige
situaties

3

Reageer niet
direct uit emotie
– dat doet je
kind al

4

Zoek het juiste
moment

5

Zoek samen
naar een
oplossing – las
bedenktijd in

Wat bespreek je met je puber...?

& ook niet vergeten:

- ✓ Toon belangstelling
- ✓ Vraag
- ✓ Luister
- ✓ **Geef complimenten**

Maak afspraken, stel regels

- Stel duidelijke regels (NIX18).
- Verwacht weerstand.
- Wees consequent.
- Beloon goed gedrag.
- Regel overtreden = consequentie.

NIX18
NIET ROKEN - NIET DRINKEN

Maak nieuwe afspraken als je kind al gebruikt (heeft).

Regels stellen kan lastig zijn.

'Hoe houd ik een balans tussen regels stellen en het houden van een vertrouwensband met mijn kind?'

'Gaaf mijn kind niet juist stiekem middelen gebruiken als ik regels stel?'

'Mijn kind vind het lastig om nee te zeggen, want al zijn vrienden drinken wel.'

Hoezo is € 180
te duur voor
een trui?

Hoezóóó?

Maar ik gebruik
hem als wekker

Waarom moet
ik dat altijd
doen?

Heb je mijn ... al
gewassen?

Nou, dan geloof
je me niet!

Is er nog iets te
eten?

Ik kan er toch
ook niets aan
doen?

Wááááát?

Als jullie maar
niet raar gaan
doen!

JAHAAAA!
Ik heb je wel
gehoord!

Kan je me niet
even brengen?

Bedankt voor
je aandacht.

Zijn er nog
vragen?

Zou je onze
evaluatie willen
invullen?

Webinars in het najaar

Aanmelden voor
de webinars

Je puber en
middelengebruik
5 november

Je puber online
12 november

Opvoeden in de liefde
18 november

Je puber gezond de dag
door
26 november

Welbevinden van je puber
2 december

Praten met je puber
11 december

Waar kun je terecht met vragen?

www.cjghollandsmidden.nl

Jeugdverpleegkundigen

Monique Vogelsang

mvogelsang@ggdhm.nl

Lyanne Ouwehand-Freke

lfreke@ggdhm.nl

Wat als de
tips niet
werken?

Moti-4 gesprek bij Brijder Jeugd

Hulp bij het zichtbaar krijgen van het probleem.

In 4 gesprekken wordt er met je puber besproken:

- Hoe vaak je je er precies mee bezig houdt.
- Wat voor jou de leuke kanten zijn.
- Wat je lastig of moeilijk vindt.
- Of je je gedrag wilt veranderen.
- Hoe je het kunt veranderen.

www.brijderjeugd.nl

jeugd@brijder.nl